

Plenum

Onsdag 16.10.2024 kl. 14.10—21.28

11. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 6 kap. i aktiebolagslagen och 2 § i handelskammerlagen

Regeringens proposition RP 60/2024 rd

Utskottets betänkande AjUB 9/2024 rd

Första behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 11 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande AjUB 9/2024 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Allmän debatt, utskottets ordförande, ledamot Sirén, varsågod.

Debatt

18.35 **Saara-Sofia Sirén kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen tosiaan nyt työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön hallituksen esityksestä numero 60. Valiokunta on saanut lausunnot perustuslakivaliokunnalta ja talousvaliokunnalta, jotka on mietinnön valmistelussa huomioitu.

Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölakia ja kauppakamarilakia. Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamista ja siihen liittyviä toimenpiteitä koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Kysymys on siis siitä, millä tavalla lisätään sukupuolten tasa-arvoa pörssiyhtiöiden hallituksissa. Esityksen tavoitteena on panna täytäntöön tämän kyseisen direktiivin vähimmäisvaatimukset siltä osin kuin nykyinen, jo voimassa oleva kansallinen lainsäädäntömme ei niitä täytä. Osin nykyinen lainsäädäntömme jo tähän suuntaan ohjaa. Keskeisenä ehdotuksena on säätää pörssiyhtiön velvollisuudesta asettaa tavoitteeksi tilanne, jossa vähintään 40 prosenttia pörssiyhtiön hallituksen jäsenistä on aliedustettua sukupuolta. Kysymys on siis sukupuolikiintiöajattelusta.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kannattaa näitä direktiivin tavoitteita ja kannattaa tätä ehdotettua direktiivin mukaista soveltamisalaa. Valiokunta korostaa mietinnössään soveltamisalaan kuuluvien yritysten esimerkin merkitystä tasa-arvon edistämisessä myös muissa yrityksissä. Käytännössä tämä sääntely tulee koskemaan joitakin kymmeniä suomalaisia yrityksiä suoraan, mutta sen vaikutus yhteiskuntaamme voi olla laajempi, mikäli tämä toimii esimerkinomaisesti, ja tätä työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kannattaa ja näkee tämän hyvänä.

Valiokunta tuo lisäksi esiin naisten nykyisten hallituspaikkojen keskittymisen varsin pienelle joukolle ja painottaa tarvetta monipuolisille yhteiskunnallisille toimille, joilla edistetään naisten urapolkuja yritysten huipputehtäviin pidemmällä aikavälillä. On nimitäin niin, että niissäkin hallituksissa, joissa naisjäseniä on, on usein kyseessä henkilö, joka

Punkt i protokollet PR 103/2024 rd

toimii myös jo jonkin toisen yhtiön hallituksessa, ja tähän hallituspaikkojen keskittymiseen valiokunta on mietinnössään kiinnittänyt huomiota.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää tärkeänä, että läpinäkyvyys pörssiyhtiöiden hallitusten valintamenettelyssä lisääntyy, eli minkälaisia valintaprosesseja on siellä nimeämisen taustalla. Tällainen läpinäkyvyys parantaa naisten mahdollisuuksia tulla valituksi yhtiöiden hallintoelimiin, mikä on yhteisenä tavoitteena ja laajasti nähdään myös yhtiöiden itsensä etuna.

Näin ollen, arvoisa puhemies, työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 60/2024 sisältyvän toisen lakiehdotuksen ja muutettuna esitykseen sisältyvän ensimmäisen lakiehdotuksen. Tämän muutoksen taustalla on perustuslakivaliokunnan lausunto, joka koskee voimaantulosäännöstä. Valiokunta piti selkeänä, että tämä 9 b § ja sen voimaantulosäännös poistetaan tästä esityksestä nyt, mutta jos tarvetta ilmenee, tätä valintamenettelyä ja sen voimaantuloa käsitellään sitten erillisen, uuden hallituksen esityksen kautta.

Lisäksi mainitsen vielä, että mietintöön liittyy yksi vastalause, joka sisältää lausumaehdotuksen. Vastalauseessa olisi toivottu tai haluttaisiin tälle implementoinnille vielä laajempi kattavuus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman on poissa. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

18.40 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Sirén, kuten tavoilleen uskollisena aina on, hyvin kyllä kuvasi valiokunnan työskentelyn tässä kohtaa, mutta haluan pari asiaa vielä tuoda esiin: Tässä nimenomaan kysymyksessä on pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottaminen, ja siellä asiantuntijakuulemisessa esimerkiksi Keskuskauppakamari on tuonut esiin, että hallituksen jäsenten monimuotoisuutta tarkastellaan ja toteutetaan pörssiyhtiöiden hallitusten kokoonpanoissa huomattavasti laajemmin kuin vain hallituksen jäsenten sukupuolen näkökulmasta. Samansuuntainen oli myös SAK:lla oma lausunto, jossa SAK korosti, että silloin kun yrityksen hallinnossa on henkilöstön edustaja, direktiivin soveltaminen ei saisi rajata työntekijöiden oikeutta valita vapaasti oman edustajansa. Elikä asia on siis tärkeä ja sukupuolijakauman tasoittamisesta on kyse, mutta halusin vielä tuoda esiin nämä näkökulmat, että kuitenkin asia ei ole niin yksiselitteinen silloin kun on kyseessä nämä kaksi esimerkkiä Keskuskauppakamarin lausunnossa ja SAK:n lausunnossa, eli siinä tapauksessa, kun henkilöstö valitsee edustajansa yhtiön hallitukseen. Tämän halusin vielä tuoda esiin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

18.41 Rami Lehtinen ps: Arvoisa puhemies! Haluaisin myöskin tuoda esiin sen, että on hyvä, että erityisesti läpinäkyvyyttä parannetaan näissä pörssiyhtiöissä ja niissä valinnoissa, juuri siitä syystä, että siellä ei olisi sellaisia perusteita jostakin muusta kuin osaamisesta, miksi se valinta tehtäisiin.

Olen osittain samalla kannalla edustaja Suhosen kanssa sen suhteen, että merkitystä erityisesti ei pitäisi olla pelkällä sukupuolella vaan myöskin muilla tekijöillä, kun mietitään tasa-arvoisia valintaperusteita. Meillä on jo nykyisellään erityisiä ongelmia luottamusteh-

Punkt i protokollet PR 103/2024 rd

tävissä saada ihmisiä sinne paikoille johtuen siitä, että meillä on tiukat sukupuolikiintiöt. Jos miettii vaikka edellistä hallituspohjaa tässä Suomenmaassa, niin en tiedä, onko osittain aika ajanut ohi tästä tasa-arvoajattelusta, etteikö meillä sukupuoliperusteisesti pääsisi luotamustehtäviin tai valtapaikeille. Toki se on tilastojen perusteella vielä pörssiyhtiöissä vähäistä, että siellä olisi naisjäseniä, mutta pakko ei ole koskaan hyvä keino niitä ihmisiä sinne saada. Parempi olisi kannustaa muilla keinoilla ja avoimuudella.

Erityisesti vielä se, että pörssiyhtiöiden hallitusten jäsenyys vaatii todella kovaa ammatitaitoa ja osaamista ja olisi äärimmäisen harmillista, jos tällainen henkilö sivuutetaan vain sen takia, että hänellä on väärä sukupuoli. — Kiitos.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 60/2024 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.

Talmannen noterade beslutet om ärendet i samband med behandlingen av ärende 3 på dagordningen.